

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa P. sp. z o.o. z siedzibą w N.
przeciwko C. sp. z o.o. z siedzibą w W.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1260 (jeden tysiąc dwieście sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) orzekając na skutek apelacji powódki P. Sp. z o.o. w N. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 sierpnia 2020 r. w ten sposób, że uwzględnił częściowo powództwo o ochronę dóbr osobistych zobowiązując pozwaną C. Sp. z o.o. w W. do opublikowania na okres siedmiu dni na jej stronie internetowej oświadczenia

przepraszającego powoda w sposób szczegółowo przytoczony w sentencji oraz zasądzać od pozwanej tytułem zadośćuczynienia kwoty po 5.000 zł na rzecz powoda oraz K. w Z., a w pozostałym zakresie oddalając powództwo i apelację i znosząc między stronami koszty postępowania za obie instancje.

Od wyroku Sądu drugiej instancji skargę kasacyjną złożyła pozwana. Wnosząc o jej przyjęcie do rozpoznania wskazała na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie czy zgodnie z art. 24 k.c., roszczenie o usunięcie skutków naruszenia dobra osobistego polegającego na złożeniu oświadczenia w odpowiedniej formie, dopuszcza nakazanie zobowiązanemu złożenie publicznego tj. złożonego wobec nieoznaczonej i potencjalnie wielkiej liczby odbiorców, oświadczenia o odpowiedniej treści (przeprosiny lub sprostowanie), w sytuacji gdy naruszenie polegające na udostępnieniu nieprawdziwej informacji skierowane było do jednego lub kilku dających się ustalić podmiotów. Innymi słowy, czy w sytuacji gdy krąg odbiorców nieprawdziwej informacji jest znany i ograniczony dopuszczalne jest nakazanie złożenia oświadczenia o charakterze publicznym.

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze

publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecnictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151, i z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, niepubl.). Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecnictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, niepubl.).

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącą nie spełnia tych wymagań. W lakonicznym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przeprowadzono pogłębionego wywodu prawnego z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła wątpliwości, dla wykazania, że stanowi ono istotne zagadnienie prawne. Jego ujęcie wskazuje na odniesienie go do okoliczności konkretnej sprawy i dążenie do uzyskania tą drogą poglądu, który miałby służyć jej rozstrzygnięciu, nie zaś na istnienie w tym zakresie ogólnego problemu związanego z wykładnią prawa. Skarżąca nie formułuje nowych, dotąd nie rozstrzygniętych problemów wykładniczych o problemowym czy precedensowym charakterze, których wyjaśnienie wymagałoby zaangażowania Sądu Najwyższego i sprzyjało rozwojowi prawa lecz zarzuca Sądowi Apelacyjnemu nieuzasadnione przyjęcie,

że miejsce i sposób publikacji przeprosin jest odpowiedni do zakresu i sposobu naruszenia dóbr osobistych powoda. Nie jest jednak możliwe ustalenie *in abstracto* stałych i sztywnych granic stosowania środków ochrony dóbr osobistych w sposób w jaki tego oczekuje skarżąca. Sąd w każdym konkretnym wypadku określa zakres tej ochrony.

Ponadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że to sąd decyduje ostatecznie o miejscu, liczbie i sposobie publikacji oświadczeń o przeproszeniu, stosownie do okoliczności konkretnego przypadku, równoważąc interesy pokrzywdzonego z jednej strony, aby zapewnić mu najszerze i najbardziej satysfakcjonujące zadośćuczynienie oraz pozwanego z drugiej strony tak, aby z kolei nie stosować wobec niego nadmiernej i nieuzasadnionej okolicznościami danego przypadku represji. Udzielając ochrony dóbr osobistych (art. 24 k.c.) należy przestrzegać zasady proporcjonalności. Zastosowane środki ochrony muszą być stosowne i przydatne do osiągnięcia oczekiwanego celu oraz pozostawać w proporcji do ciężarów nakładanych na pozwanego, a także być odpowiednie do zakresu i sposobu naruszenia dóbr osobistych. Zasadniczo oświadczenie o przeproszeniu powinno odpowiadać racjonalnie ujmowanemu kryterium celowości i mieć taki sam potencjalny zakres oddziaływania jak działanie naruszające dobro osobiste (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 r., V CSK 64/09, niepubl., z dnia 9 maja 2011 r., I CSK 497/10, niepubl., z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CSK 587/10, niepubl., z dnia 17 maja 2013 r., I CSK 540/12, OSNC - ZD 2013, nr D, poz. 85, z dnia 30 października 2013 r., V CSK 482/12, IC 2015, nr 7-8, s.36, z dnia 20 listopada 2014 r., I CSK 66/13, niepubl., i z dnia 6 maja 2016 r., I CSK 379/15, niepubl.). Nie zachodzi zatem potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c., a także § 2 pkt 4 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 8 ust. 2 i w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

jw